

SELSKAPSRETTSNYTT

NR. 3/2015

SelskapsrettsNytt formidler nyheter med selskapsrettslig relevans, samlet inn av forskergruppen [Selskaper, markeder, samfunn og miljø](#) ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Oslo. **SelskapsrettsNytt** gis ut kvartalsvis som en ren informasjonstjeneste, uten noen krav på fullstendighet, og distribueres kun elektronisk. Våre kilder er offentlige databaser slik som lovdata.no, regjeringen.no, [EU-domstolen](#) og [EFTA-domstolen](#). I tillegg benytter vi det private initiativet [europalov.no](#) og vi har gleden av å legge inn en rekke linker til europalovs gode oversiktssider i vårt nyhetsbrev. Enkelte av linkene er knyttet til databaser som krever innlogging.

Foreliggende utgave, SelskapsrettsNytt 3/2015 presenterer nyheter fra og med oktober til og med desember 2015. Tidligere utgaver er tilgjengelig på [våre nettsider](#).

INNHold

Nytt i lovgivningen m.m.	2
Norge	2
EU/EØS	3
Ny rettspraksis, forvaltningspraksis m.m.	7
Norge	7
EU/EØS	12
Nye selskapsrettslige publikasjoner	18
Fra forskergruppen om selskaper	18
Fra andre ved Det juridiske fakultet i Oslo	19
Et utvalg andre selskapsrettspublikasjoner	19
Selskapsrettsarrangementer	21
Forskergruppens arrangement	21
Nytt om våre forskningsprosjekter	22
Sustainable market actors for responsible trade (smart)	22
Sustainable tax governance in developing countries through global tax transparency	22
Nytt om navn	22
Ledige stillinger	23
Forskergruppen Selskaper, markeder, samfunn og miljø	23

NYTT I LOVGIVNINGEN M.M.

NORGE

NYE LOVER, FORSKRIFTER, LOV- OG FORSKRIFTSENDRINGER, MM.

RUNDSKRIV FRA FINANSTILSYNET

[Rapportering for forsikringsselskaper i forbindelse med årsregnskapet 2015 og kvartalsregnskapet for 4. kvartal 2015](#) 22. desember 2015

[Rapportering for pensjonskasser i forbindelse med årsregnskapet 2015](#) 21. desember 2015

[Tekniske standarder for gjennomføring av Solvens II](#) 18. desember 2015

[Rapportering i samband med årsoppgjøret 2015 og komande endringer i ORBOF-rapporteringa](#) 18. desember 2015

[Finanstilsynet's review of financial statements in 2015](#) 8. desember 2015

[Vurdering av egnethetskrav](#) 4. desember 2015. Finanstilsynets rundskriv Nr. 5/2012 Vurdering av egnethetskrav erstattes fra 01.01.2016 av et nytt rundskriv – Nr. 14/2015 Vurdering av egnethetskrav.

[Tilpasningar av finansføretaka sine vedtekter og organisering til den nye finansføretakslova](#) 27. november 2015

[Finanstilsynets kontroll med finansiell rapportering i 2015](#) 19. november 2015

[Kategorisering av utlån til små og mellomstore bedrifter som massemarknad](#) 26. oktober 2015

NYE FORSLAG, HØRINGER, PROPOSISJONER OSV.

[Interbankgebyrer for kortbaserte betalingstransaksjoner](#) - Høring igangsatt av Finansdepartementet 18.12.2015. EU har vedtatt nye regler om interbankgebyrer for kortbaserte betalingstransaksjoner. Ved kjøp med kort over landegrense skal bankene i fremtiden ikke kunne ta mer enn 0,2 prosent i gebyr. De nye reglene skal komme både butikkene og kundene til gode, og trer gradvis i kraft fram mot sommeren 2016. Høringsfrist: 1. april

[Høring - forskrifter til finansforetaksloven](#). Frist 1. april

[AIFMD-direktivet: om forvaltning av alternative investeringsfond](#) - Høring om lovendringer igangsatt av Finansdepartementet 18.12.2015. En lov og forskrift om forvaltning av alternative investeringsfond i tråd AIFMD-direktivet trådte i kraft 1. juli 2014. Direktivet legger til rette for et internt marked i EØS for forvaltning av alternative investeringsfond og markedsføring av slike fond til profesjonelle investorer. Direktivet er foreløpig ikke tatt inn i EØS-avtalen ettersom det er knyttet til den nye europeiske tilsynsmyndigheten på verdipapirområdet, ESMA. EØS/EFTA-

landene og EU diskuterer for tiden hvordan av EUs nye tilsynsorganer for finanssektoren kan innpasses i EØS-avtalen. Høringsfristen var 21. mars.

EU/EØS

RETTSAKTER

[Betalingstjenestedirektivet \(revisjon\)](#) - Europaparlaments- og rådsdirektiv publisert i EU-tidende 23.12.2015)

[Rapportering og transparens av verdipapirtransaksjoner](#) - Europaparlaments- og rådsforordning publisert i EU-tidende 23.12.2015

[Internasjonale regnskapsstandarder: endringer til IAS 27](#) - Kommisjonsforordning publisert i EU-tidende 23.12.2015

[Internasjonale regnskapsstandarder: endringsbestemmelser om IAS 1](#) - Kommisjonsforordning publisert i EU-tidende 19.12.2015

[Soliditetskrav til banker og investeringsselskaper: gjennomføringsbestemmelser om utilstrekkelig tilgang på likvide aktiva i norske kroner](#) - Kommisjonsforordning publisert i EU-tidende 16.12.2015

[Internasjonale regnskapsstandarder: endringsbestemmelser om IFRS 5 og 7 og IAS 19 og 34](#) - Kommisjonsforordning publisert i EU-tidende 16.12.2015

[Soliditetskrav til banker og investeringsselskaper: endringsbestemmelser om krav til ansvarlig kapital](#) - Kommisjonsforordning publisert i EU-tidende 12.12.2015

[Konglomeratdirektivet: endringsbestemmelser om tilsyn med finansielle konglomerater](#) - Kommisjonsforordning publisert i EU-tidende 11.12.2015

[Internasjonale regnskapsstandarder: endringsbestemmelser om IAS 16 og 38](#) - Kommisjonsforordning publisert i EU-tidende 3.12.2015

[Sikkerhet og gjennomsiktighet på derivatmarkedet: utfyllende bestemmelser og clearingsplikt](#) - Kommisjonsforordning publisert i EU-tidende 1.12.2015

[Soliditetskrav til banker og investeringsselskaper: gjennomføringsbestemmelser om tett korrelerte valutaer](#) - Kommisjonsforordning publisert i EU-tidende 28.11.2015

[Internasjonale regnskapsstandarder: endringsbestemmelser om IFRS 11](#) - Kommisjonsforordning publisert i EU-tidende 25.11.2015

[Internasjonale regnskapsstandarder: endringsbestemmelser om IAS 16 og 41](#) - Kommisjonsforordning publisert i EU-tidende 24.11.2015

[Sikkerhet og gjennomsiktighet på derivatmarkedet: bestemmelser om Sør-Korea](#) - Kommisjonsbeslutning publisert i EU-tidende 14.11.2015

[Sikkerhet og gjennomsiktighet på derivatmarkedet: bestemmelser om Sør-Afrika](#) - Kommisjonsbeslutning publisert i EU-tidende 14.11.2015

[Sikkerhet og gjennomsiktighet på derivatmarkedet: bestemmelser om Canada](#) - Kommisjonsbeslutning publisert i EU-tidende 14.11.2015

[Sikkerhet og gjennomsiktighet på derivatmarkedet: bestemmelser om Sveits](#) -

Kommisjonsbeslutning publisert i EU-tidende 14.11.2015

[Forsikringsdirektivet: gjennomføringsbestemmelser om eksponering mot regionale og lokale myndigheter](#) - Kommisjonsforordning publisert i EU-tidende 12.11.2015

[Forsikringsdirektivet: gjennomføringsbestemmelser om innføring, beregning og oppheving av kapitaltillegg](#) - Kommisjonsforordning publisert i EU-tidende 12.11.2015

[Forsikringsdirektivet: gjennomføringsbestemmelser om systemer for utjevning av helserisikoer](#) - Kommisjonsforordning publisert i EU-tidende 12.11.2015

[Forsikringsdirektivet: gjennomføringsbestemmelser om informasjon til tilsynsmyndigheter](#) - Kommisjonsforordning publisert i EU-tidende 12.11.2015

[Forsikringsdirektivet: gjennomføringsbestemmelser om prosedyrene for vurderingen av eksterne kredittvurderinger](#) - Kommisjonsforordning publisert i EU-tidende 12.11.2015

[Forsikringsdirektivet: gjennomføringsbestemmelser om aksjeindeksen for den symmetriske justering av standardaksjekapitalkravet](#) - Kommisjonsforordning publisert i EU-tidende 12.11.2015

[Forsikringsdirektivet: gjennomføringsbestemmelser om beregning av kapitalkravet for valutarisikoer som er bundet til euro](#) - Kommisjonsforordning publisert i EU-tidende 12.11.2015

[Soliditetskrav til banker og investeringselskaper: utfyllende bestemmelser om krav knyttet til eksponering for overført kredittrisiko \(korrigering\)](#) - Kommisjonsforordning publisert i EU-tidende 8.10.2015

FORSLAG TIL RETTSAKTER

[Avvikling av kredittinstitusjoner og visse verdipapirforetak: utfyllende bestemmelser om ex ante- og ex post-bidrag](#) - Utkast til delegert kommisjonsforordning sendt til klarering i Europaparlamentet og Rådet 17.12.2015

[Markedsmisbruksforordningen om innsidehandel: utfyllende bestemmelser](#) - Utkast til delegert kommisjonsforordning sendt til klarering i Europaparlamentet og Rådet 17.12.2015

[Kollektive investeringsfond \(UCITS\): utfyllende bestemmelser om depositarers forpliktelser](#) - Utkast til delegert kommisjonsforordning sendt til klarering i Europaparlamentet og Rådet 17.12.2015

[Gjenoppretting og avvikling av banker og verdipapirforetak: korrigering av utfyllende bestemmelser](#) - Utkast til delegert kommisjonsforordning sendt til Europaparlamentet og Rådet for klarering 14.12.2015

[Generelt selskapsrettsdirektiv](#) - Forslag til europaparlaments- og rådsdirektiv lagt fram av Kommisjonen 3.12.2015

[EU-miljøhandlingsplan for en sirkulær økonomi](#) - Kommisjonsmelding og direktivforslag lagt fram 2.12.2015. Omtaler publisert av Norges EU-delegasjon 2.12.2015 og Stortingets EU/EØS-nytt 3.12.2015. Kommisjonen har lagt fram serie forslag til effektivisering av ressursbruken ved produksjon, forbruk og avfallsbehandling. Tiltakspakken for en sirkulær økonomi skal dessuten legge til rette for utvikling av nye markeder og forretningsmodeller. Pakken inneholder i tillegg fire direktivforslag om endringer til avfallsdirektivene om kjøretøy, batterier og elektrisk og

elektronisk utstyr. Tiltak for en sirkulær økonomi ble også lagt fram av den forrige Kommisjonen i juli 2014, men Junker-kommisjonen trakk disse forslagene og varslet en ny tiltakspakke før utgangen av 2015.

[Prospektforordningen for verdipapirer](#) - Forslag til europaparlaments- og rådsforordning lagt fram av Kommisjonen 30.11.2015.

I tilknytning til arbeidet med å skape en kapitalmarkedsunion, har Kommisjonen lagt fram forslag til nytt, revidert regelverk for samordning av kravene til utforming, kontroll og distribusjon av prospekt ved offentlige tilbud av verdipapirer. Det eksisterende prospektdirektivet fra 2003 foreslås avløst av en forordning. Kommisjonen har samtidig utarbeidet supplerende bestemmelser til dagens prospektdirektiv.

[Prospektdirektivet: tilleggsbestemmelser](#) - Delegert kommisjonsforordning sendt til klarering i Europaparlamentet og Rådet 30.11.2015

[Forsikringsformidlingsdirektivet \(revisjon\)](#) - Europaparlamentets 1. gangsbehandling 24.11.2015 (kompromiss med Rådet)

[Soliditetskrav til banker og investeringselskaper: endringsbestemmelser om krav til ansvarlig kapital](#) - Utkast til kommisjonsforordning godkjent av komite og sendt til klarering i Europaparlamentet og Rådet 23.11.2015

[Markedsmisbruksforordningen om innsidehandel: gjennomføringsbestemmelser om varsling](#) - Utkast til kommisjonsdirektiv godkjent av komite (representanter for medlemslandene) 28.10.2015

[Soliditetskrav til banker og investeringselskaper: utfyllende bestemmelser om forsiktig verdifastsettelse](#) - Delegert kommisjonsforordning sendt til klarering i Europaparlamentet og Rådet 26.10.2015

[Kapitaldekningsdirektivet: utfyllende bestemmelser om funksjonsmåten til tilsynskollegiet](#) - Delegert kommisjonsforordning sendt til Europaparlamentet og Rådet for klarering 16.10.2015

[Soliditetskrav til banker og investeringselskaper: endringsbestemmelser om sekuritisering](#) - Forslag til europaparlaments og rådsforordning lagt fram av Kommisjonen 30.9.2015

[Sekuriseringsforordningen](#) - Forslag til europaparlaments- og rådsforordning lagt fram av Kommisjonen 30.9.2015

VEDTAK FRA RÅDET

[Verdipapiriseringsforordningen](#) - Foreløpig holdning vedtatt av Rådet 8.12.2015

[Rapportering og transparens av verdipapirtransaksjoner](#) - Rådsbehandling 16.11.2015 (endelig vedtak)

EØS-KOMITÉVEDTAK

[Regnskapsdirektivet](#) - EØS-komitebeslutning 30.10.2015 om innlemmelse i EØS-avtalen. EØS-komiteen har vedtatt å innlemme EUs nye regnskapsdirektiv i EØS-avtalen. Direktivet erstatter årsregnskapsdirektivet og konsernregnskapsdirektivet. Finansdepartementet har sendt på høring Regnskapslovutvalgets utredning NOU 2015:10 Lov om regnskapsplikt, som blant annet inneholder forslag om hvordan EUs nye regnskapsdirektiv skal gjennomføres i norsk lov.

[Regnskapsdirektivet: endringsbestemmelser knyttet til Kroatias EU-medlemskap](#) - EØS-komitebeslutning 30.10.2015 om innlemmelse i EØS-avtalen

---

EØS-NOTATER

[Soliditetskrav til banker og investeringselskaper: endringsbestemmelser om verdipapirisering](#) - EØS-notat offentliggjort 3.12.2015

[Handlingsplan for en europeisk kapitalmarkedsunion](#) - EØS-notat offentliggjort 27.11.2015.
I kjølvannet av bankunionen ønsker Europakommisjonen å etablere en kapitalmarkedsunion som skal dekke alle EUs medlemsland. Formålet er å gjøre det enklere å investere over landegrensene, samtidig som bedrifter og infrastrukturprosjekter skal få lettere adgang til nødvendig kapital. Ifølge den fremlagte handlingsplanen bør det indre markedet for kapital være på plass innen 2019. Som ledd i dette har Kommisjonen også lagt fram tre konkrete lovforslag, to om såkalt sekuritisering, dvs. omgjøring av ikke-likvide aktiva til verdipapirer, og ett om utfyllende bestemmelser til forsikringsdirektivet knyttet til investeringer i infrastrukturprosjekter.

[Prospektforordningen for verdipapirer: endringsbestemmelser](#) - EØS-notat offentliggjort 27.11.2015

[Kapitaldekningsdirektivet: utfyllende bestemmelser om motsykliske kapitalreserver](#) - EØS-notat offentliggjort 24.11.2015

[Soliditetskrav til banker og investeringselskaper: utfyllende bestemmelser om krav til ansvarlig kapital](#) - EØS-notat offentliggjort 24.11.2015

[Soliditetskrav til banker og investeringselskaper: utfyllende bestemmelser om krav til ansvarlig kapital](#) - EØS-notat offentliggjort 24.11.2015

[Kapitaldekningsdirektivet: utfyllende bestemmelser om identifisering av globalt systemviktige institusjoner](#) - EØS-notat offentliggjort 24.11.2015

[Likeverdighet for regnskapsstandarder som anvendes av utstedere av verdipapirer i tredjestater](#) - EØS-notat offentliggjort 23.11.2015

ANDRE NYHETSSAKER FRA EU/EØS

[Grønnbok om detaljhandel med finansielle tjenester](#) - EU-høring om grønnbok igangsatt 10.12.2015

[Kapitaldekningsdirektivet: revisjon](#) - Åpen konsultasjon om direktivets avlønningsregler igangsatt av Kommisjonen 22.10.2015

[Europeiske sosiale iverksetterfond](#) - Åpen konsultasjon om forordningen om europeiske fond med samfunnsnyttige formål

[Europeiske venturefond](#) - Åpen konsultasjon om reguleringen om europeiske venturefond

[Soliditetskrav til banker og investeringselskaper](#) - Rapport lagt fram av Kommisjonen 20.10.2015

[EU-høring om obligasjoner med fortrinnsrett \(OMF\)](#) - Åpen konsultasjon igangsatt av Kommisjonen 30.9.2015

[EU-høring av rammeverk for finansielle tjenester](#) - Åpen konsultasjon igangsatt av Kommisjonen 30.9.2015

Gjennomføringen av [MiFID II/MiFIR](#): Finanstilsynet melder 17. februar at EU-kommisjonen foreslår å utsette gjennomføringen av MiFID II/MiFIR. Forslaget om utsettelse er sendt til behandling av Europaparlamentet og Rådet. Kommisjonen foreslår å utsette ikrafttredelsesdatoen med ett år, til 3. januar 2018. Bakgrunnen for dette er blant annet tekniske utfordringer knyttet til IT-systemene for innsamling av data under virkeområdet til MiFID II/MiFIR.

NY RETTSPRAKSIS, FORVALTNINGSPRAKSIS M.M.

NORGE

RETTSPRAKSIS

LAGMANNSRETTENE

Agder lagmannsrett

[Dom 2015-12-07, LA-2015-83582](#)

Gyldigheten av avtaler om realkausjon. Saken reiste blant annet spørsmål om banken hadde overholdt opplysnings- og frarådingsplikten etter finansavtaleloven § 59 og § 60, og om lempning av kausjonsansvaret etter avtaleloven § 36.

Henvisninger: Avtaleloven (1918) § 36, tvangsfullbyrdelsesloven (1992) § 4-18, finansavtaleloven (1999) § 57, § 59, § 60

Borgarting lagmannsrett

[Dom 2015-12-21, LB-2014-55839](#)

Saken gjaldt oppgjør etter et aksjesalg og en rekke motkrav i hovedsak knyttet til et avsluttet arbeidsforhold. Lagmannsretten mente at overdragelsene av motkravene fra datterselskapene til morselskapet ikke var reelle, og at morselskapet følgelig ikke var rette kreditor for syv av de åtte kravene. Det var heller ikke grunnlag for morselskapet til å fremme motkrav på vegne av datterselskapene. Motkravet som morselskapet var rette kreditor for, og som gjaldt krav om tilbakebetaling og erstatning etter overdragelse av et domenenavn, førte etter en samlet vurdering av bevisene i saken ikke frem. Det var ikke sannsynliggjort at ankende part var forledet av ankemotparten til å tro at prisen for domenet var ca. en million kroner. Sett hen til den omfattende bevisføringen omkring de øvrige motkravene, at det fra begge parter side var fremført til dels alvorlige beskyldninger mot den annen part og at sakskomplekset var gjenstand for flere søksmål og politianmeldelser, fant lagmannsretten grunn til å knytte bemerkninger også til de øvrige motkravene. Uttalelser om beviskravet ved belastende faktum.

[Dom 2015-11-26, LB-2015-15494](#)

Revisor ble funnet erstatningsansvarlig for mangelfull rådgivning. Revisor hadde bistått ved

ulike kapitaluttak og -innskudd gjort i tre aksjeselskaper forut for skattereformen 2006. Senere uttak fra selskapene ble gjort på en slik måte at forutsetningen om skattefrihet for uttakene ikke ble nådd. Lagmannsretten fant at revisor - som var kjent med de senere uttakene - burde ha forstått at det måtte undersøkes nærmere hvordan uttakene ble gjennomført. Det var erstatningsmessig uaktsomt av revisor ikke å gjøre selskapene oppmerksomme på dette. En anførsel om at ansvaret var foreldet førte ikke frem.

Henvvisninger: Foreldelsesloven (1979) § 3, aksjeloven (1997) § 12-2

[Dom 2015-11-16, LB-2015-17110](#)

Lagmannsretten fant at en aksjefordlingsordning administrert av styret i et aksjeselskap var i strid med aksjeloven § 6-28. Formidlingsordningen tilgodeså kun aksjonærer som var etterkommere av stifteren av selskapet. Styremedlemmene som hadde forvaltet ordningen ble erstatningsansvarlige overfor aksjonær som var holdt utenfor formidlingsordningen. Uttalelser om bevisbyrde for årsakssammenheng.

[Dom 2015-11-16, LB-2014-18644](#)

En omfattende avtale om aksjekjøp inneholdt en bestemmelse om selgeren skulle sørge for at et nærmere angitt kausjonsansvar var avlyst på gjennomføringstidspunktet. Dersom ansvaret ikke var slettet, kunne kjøperen etter avtalen holde tilbake siste delbetaling. Kjøperen fikk medhold i lagmannsretten i at avtalen måtte forstås slik at han kunne kreve fremlagt dokumentasjon for at kausjonsansvaret var slettet før han betalte siste del av kjøpesummen. Avtalen var ikke senere endret, kravet om dokumentasjon var ikke fremsatt for sent, og den dokumentasjonen selgeren hadde lagt frem, var ikke tilfredsstillende. Selgeren var derfor i kreditormora på forfallstidspunktet for siste delbetaling, og kjøperen hadde rett til å holde betalingen tilbake. Selgeren fikk ikke medhold i sitt krav på forsinkelsesrente.

[Dom 2015-11-06, LB-2015-106571](#)

Klage over utlegg og arrestbeslutning. Lagmannsretten forkastet anke over tingrettens kjennelse om ikke å ta klagen til følge. Spørsmål om hvem som var reell eier av aksjer med tilknyttet pantobligasjon og boret til leilighet. Aksjeselskapet hadde nektet overføringen etter aksjeloven § 4-16. Verken erververen eller avhenderen hadde reist søksmål om gyldigheten av nektelsen eller foretatt andre skritt som fremgår av aksjeloven § 4-17, innen to måneders fristen.

Henvisninger: Aksjeloven (1997) § 4-16, § 4-17.

[Kjennelse 2015-11-04, LB-2015-94778](#)

Spørsmål om ankesak i lagmannsretten skal heves fordi den rettslige interessen er falt bort etter tingrettens dom, jf. tvisteloven § 29-12 første ledd bokstav b) jf. § 1-3.

Henvisninger: Tvisteloven (2005) § 1-3, § 29-12

[Dom 2015-10-29, LB-2015-22154](#)

Krav om erstatning mot revisor for tap på grunn av daglig leders «tapping» av selskapene, fikk ikke medhold. Deler av kravet var foreldet. For øvrig forelå ikke nødvendig årsakssammenheng. Revisors mulige forsømmelse kom i skyggen av styrets manglende kontroll med økonomiforvaltningen og manglende oppfølging overfor daglig leder av alarmerende informasjon.

[Dom 2015-10-24, LB-2015-39618](#)

Et aksjeselskap, A, inngikk en opsjonsavtale med en av sine aksjonærer, B. Avtalen forpliktet A til å erverve B's aksjer i A, alternativt til å innløse aksjene, dersom B fremmet krav om dette på en nærmere angitt dato. Da B gjorde B opsjonen gjeldende, nektet A å oppfylle avtalen. B gikk deretter til fastsettelsessøksmål. For lagmannsretten anførte A prinsipielt at saken måtte avvises på grunn av manglende rettslig interesse. Subsidiært anførte A at selskapet måtte frifinnes.

Lagmannsretten fant at B hadde et berettiget behov for å få klarlagt sin rettsposisjon, jf. tvisteloven § 1-3, og at det ikke var grunnlag for å avvise saken. Når det gjaldt realiteten, var lagmannsretten ikke enig med A i at det forelå brudd på ufravelige bestemmelser i aksjeloven som innebar at opsjonsavtalen var ugyldig. A fikk heller ikke medhold i sin anførsel om at Bs rett til å kreve at A oppfylte sine forpliktelser var bortfalt, fordi A da B gjorde opsjonen gjeldende ikke hadde tilstrekkelig egenkapital.

Henvisninger: Tvisteloven (2005) § 1-3

[Kjennelse 2015-10-23, LB-2015-137573](#)

Et aksjeselskap hadde gått til søksmål om å utløse selskapets største aksjonær med henvisning til mislighold av selskapsforholdet og et varig og alvorlig motsetningsforhold med øvrige aksjonærer, jf. aksjeloven § 4-25. Selskapet krevde samtidig midlertidig avgjørelse om suspensjon av aksjonærens rettigheter, jf. aksjeloven § 4-25 tredje ledd tredje punktum. I likhet med tingretten kom lagmannsretten at utløsningskravet var tilstrekkelig sannsynliggjort med henvisning til motsetningsforholdet, og at det var tilstrekkelig grunn til å suspendere aksjonærrettighetene. Lagmannsretten begrenset varigheten av suspensjonen.

Henvisninger: Aksjeloven (1997) § 4-25

[Dom 2015-10-22, LB-2013-139504-1](#)

Erstatningskrav mot revisor i forbindelse med urettmessige pengeoverføringer til et annet selskap førte ikke fram. Tre dommere mente at revisor ikke hadde opptrådt uaktsomt, mens en dommer mente at revisor hadde opptrådt uaktsomt, men at ansvaret måtte falle bort på grunn av styrets uaktsomme opptreden og manglende kontroll.

[Dom 2015-10-09, LB-2014-182474](#) (flaggsak i Lovdata)

Spørsmålet var om nedsettelse av overkursfond med tilbakebetaling til aksjonærene var skattefri tilbakebetaling av innbetalt aksjekapital etter skatteloven § 10-11 annet ledd, eller skattepliktig utbytte. Overkurs var innbetalt ved kapitalutvidelse og ikke ved selskapsstiftelsen. Lagmannsretten kom til at det gjelder «et aksje for aksje»-prinsipp. Det ble lagt til grunn at alle aksjer ga lik rett ved utdelingen. Bare for aksjer med innbetalt overkurs kunne utdelingen anses som skattefri tilbakebetaling av innbetalt kapital. Lagmannsretten tok ikke stilling til om det var adgang til å skjevdele utdelingen slik at den i sin helhet ble knyttet til aksjene med innbetalt overkurs, da generalforsamlingen ikke hadde truffet vedtak om slik skjevdeling. Uttalelser også om tilleggsatt.

Henvisninger: Ligningsloven (1980) § 10-2, § 10-3, skatteloven (1999) § 10-11

Eidsivating lagmannsrett

[Dom 2015-11-04, LE-2015-62308](#)

Selskap forpliktet seg til å garantere for et lån og hevdet at garantiansvaret var begrenset. Lagmannsretten fant ikke noen grunnlag for å gjøre begrensinger i den betalingsforpliktelsen selskapet hadde påtatt seg ved avtaleinngåelsen.

Henvisninger: Aksjeloven (1997) § 3-8

Frostating lagmannsrett

[Dom 2015-11-11, LF-2015-78067](#)

Krav om erstatning mot styremedlem/daglig leder begrunnet i at de hadde holdt tilbake vesentlige opplysninger om selskapets økonomi i forbindelse med behandlingen av en rettet

emisjon i generalforsamlingen. I likhet med tingretten kom lagmannsretten til at det ikke forelå erstatningsbetingende opptreden. Det var heller ikke sannsynliggjort et økonomisk tap.
Henvisninger: Aksjeloven (1997) § 5-21, § 17-1

[Overskjønn 2015-10-16, LF-2015-14655](#)

Overskjønn. Tvangsinnløsning av minoritetsaksjer. Ved fastsettelsen av løsningssummen kom presumsjonsregelen i verdipapirhandelloven § 6-22 til anvendelse. I likhet med tingretten kom lagmannsretten til at det ikke forelå særlige grunner som tilsa at presumsjonsregelen måtte fravikes. Prisen pr aksje ble derfor fastsatt i samsvar med pristilbudet forut for tvangsinnløsningen. Det lå utenfor rammen av "særlige grunner" å utøve ren priskontroll. Skulle pristilbudet fravikes, måtte det derfor foreligge forhold som i vesentlig grad hadde påvirket prisdannelsen for aksjene.

Henvisninger: Allmennaksjeloven (1997) § 4-25, verdipapirhandelloven (2007) § 6-22

[Dom 2015-10-09, LF-2015-72851](#)

Saken gjelder gyldigheten av vedtak om endring av ligning av et aksjeselskap. Det sentrale spørsmålet er om ervervet og driften av en båt var egnet til å gi overskudd, eller om dette måtte anses som en personlig utgift for aksjonærene. Lagmannsretten kom til at virksomheten objektivt sett var egnet til å gi overskudd, selv om den faktisk sett ikke lyktes. Det kunne ikke anses bevist at skattyternes hensikt var å begrense de private utgiftene til bådhold, slik skattekontoret la til grunn. Når det gjelder den objektive vurderingen, slo lagmannsretten fast at det bare er i de tilfeller hvor de økonomiske forutsetningene åpenbart ikke er til stede at det i ettertid kan være aktuelt å sensurere selve det forretningsmessige ved en virksomhet. Dette var ikke situasjonen i den aktuelle saken. Endringsvedtaket ble kjent ugyldig.

Gulating lagmannsrett

[Dom 2015-12-03, LG-2015-44004](#)

Saken gjaldt tvist om en leilighet tilhørte arvelaters dødsbo, eller om den var overtatt av et selskap som ble eid av en av arvingene i forbindelse med en tidligere opprydning i avdødes gjeldsforhold.

[Dom 2015-11-20, LG-2015-10286](#)

Saken gjaldt overprøving av Skatteklagenemndas endringsvedtak. Skatteklagenemnda hadde omklassifisert uttak fra skattyters eneeide selskap fra lån til utbytte. De vesentlige beløpene gjaldt et uttak til kjøp av eiendom i 2007 og et uttak til kjøp av båt i 2008, tilsammen vel 10 millioner kroner. Før skatteetaten varslet bokettersyn forelå det låneavtale, og uttakene var ført som lån i partenes selvangivelser og selskapets regnskap. Det var ikke stilt sikkerhet for lånebeløpene. Lagmannsretten fant, under tvil, at uttakene i 2007 og 2008 var å anse som lån fra selskapet og Skatteklagenemndas endringsvedtak ble opphevet.

Henvisninger: Ligningsloven (1980) § 8-1 | Skatteloven (1999) § 10-11

[Dom 2015-11-18, LG-2015-153053](#)

Spørsmål om vilkår for å kreve granskning av aksjeselskap, jf. aksjeloven § 5-25.

[Dom 2015-10-15, LG-2013-210340](#)

Spørsmål om styreleder uten enekompetanse til å tegne selskapenes firma, likevel hadde forpliktet disse ved sin underskrift på en solidaransvarserklæring på vegne av selskapene ved kombinasjons- og toleransefullmakt. Alternativt var det spørsmål om selskapene var bundet ved passivitet. Lagmannsretten fant, som tingretten, at selskapet var bundet av solidaransvarserklæringen. Når styreleder hadde, og opptrådte, med fullmakt fra selskapet var

det uten betydning at Expert ikke sjekket foretaksregisterets opplysninger om signatur, jf foretaksregisterloven § 10-1.

Henvisninger: Avtaleloven (1918) § 25, foretaksregisterloven (1985) § 10-1, aksjeloven (1997) § 17-1

[Dom 2015-10-26, LG-2013-52571-2 \(straffesak\)](#)

Hovedtiltalte og fem av de seks medtiltalte ble funnet skyldig i samtlige tiltaleposter og idømt fengsel mellom 2 år og 9 år, men i noe mindre omfang enn for tingretten. En ble frifunnet. Pga. lang saksbehandlingstid ble deler av straffene gjort betinget. De ble dømt for brudd på meldeplikten etter verdipapirhandelloven. Dette ble regnet som markedsmanipulasjon. De tiltalte stod for ca. 10 % av omsetningen av Acta-aksjer i tiltaleperioden. Lagmannsretten la til grunn at om meldeplikten hadde blitt etterlevd, hadde markedet blitt kjent med hovedtaltaltes rolle i omsetningen og det ville i vesentlig grad ha påvirket kursen. Tiltalen gjaldt også innsiddehandel. Den hovedtiltalte ble dømt til å tåle inndragning av vinning med kr 25 millioner og en medtiltalt til inndragning av kr 5 millioner.

Henvisninger: Verdipapirhandelloven (1997) § 14-3, verdipapirhandelloven (2007) § 17-3

[Dom 2015-10-19, LG-2014-173686](#)

Generalforsamling i aksjeselskap fattet to vedtak, henholdsvis valg av nytt styre og senere om fusjon av selskapet med annet eiendomsselskap eiet av et holdingselskap. Vedtakene ble av minoritetsaksjonærene påstått ugyldig etter aksjeloven § 5-21. Verken valget av styret eller fusjonsvedtaket ble kjent ugyldig.

Henvisninger: Aksjeloven (1997) § 5-21

Hålogaland lagmannsrett

[Dom 2015-11-18, LH-2015-103479](#)

Saken gjelder tvist om det foreligger bindende avtale mellom Prometheus AS og Ernst & Young AS om kjøp av tjenester knyttet til omorganisering.

TINGRETTENE

Moss tingrett

[Kjennelse 2015-11-04](#)

Sak mot aksjeselskap avvist. Selskapet hadde etter å ha fått forkynt stevningen, blitt besluttet oppløst av generalforsamlingen, og deretter endelig oppløst og slettet i Foretaksregisteret. Tingretten kom til at selskapet da ikke lenger hadde partsevne. Selskapet ble ilagt sakskostnader selv om retten kom til at det ikke hadde partsevne for hovedkravet.

FORVALTNINGSPRAKSIS

BØRSKLAGENEMNDAS AVGJØRELSER

Børsklagenemnden, sak 3/2015, avgjørelse 24. november 2016

Klage fra SpareBank1 Østfold Akershus over Oslo Børs vedtak 23. september 2016 om illeggelse av overtredelsesgebyr for brudd på kravet til likebehandling etter Løpende forpliktelser 2.1.

SpareBank1 Østfold Akershus (heretter «banken») er en sparebank som utsteder egenkapitalbevis. Egenkapitalbevisene er notert på Oslo Børs. Banken ønsket å gjennomføre en emisjon i 2015 for å styrke bankens rene kjernekapital.

Banken gjennomførte en rettet emisjon mot de fem største egenkapitalbeviserne, hvorav fire tegnet seg. Det var på det rene at en av disse ikke ville tegne seg for sin proratariske andel og to av de øvrige ble gitt anledning til å tegne seg for den delen av emisjonen. De endte derfor opp med en tildeling som var henholdsvis 22,8 og 8,9 ganger større enn deres forholdsmessige andel i den rettede emisjonen basert på eierandel før emisjonen. Det ble etterpå gjennomført en «reparasjonsemisjon» og en ansattemisjon. Egenkapitalbeviserne som ikke ble invitert til å delta i den rettede emisjonen fikk ikke mulighet til å foreta en tilsvarende overtegning som de to ovenfor nevnte eierne i reparasjonsemisjonen.

Børsen vurderte emisjonen i henhold til likebehandlingsregelen i Løpende forpliktelser pkt. 2.1, jf. likebehandlingsregelen i vphl. § 5-14 og Børssirkulære 2/2014. Børsen viste til at emisjonskursen representerte en betydelig rabatt sammenliknet med sluttkursen dagen før offentliggjøringen av den rettede emisjonen. Sett hen til den betydelige overtildelingen til de to aktuelle eierne i den rettede emisjonen var børsen av den oppfatning at forskjellsbehandlingen var av alvorlig karakter. Spørsmålet ble derfor om den aktuelle forskjellsbehandlingen likevel kunne aksepteres fordi den hadde et «saklig og forholdsmessig grunnlag i Bankens og egenkapitalbeviserens felles interesser.»

Børsen kom etter en konkret vurdering av de faktiske omstendighetene ved emisjonen til at dette ikke var tilfelle og at det forelå brudd på kravet til likebehandling. Børsen mente videre at overtredelsen var vesentlig og viste til at prosessen rundt kapitalinnhenting hadde vært lukket, herunder at de to eksisterende kapitaleierne hadde fått mulighet til å foreta en så betydelig overtegning og fant derfor grunn til å sanksjonere banken med et overtredelsesgebyr på tre ganger årlig kursnoteringsavgift lik kr. 480 000 kroner. Børsklagenemnden stadfestet enstemmig Børsens vedtak. Børsklagenemndens avgjørelse inneholder også bemerkninger om prøvingsintensiteten i forhold til de selskapets forretningsmessige beslutninger.

EU/EØS

Sakene hvor hele teksten ikke er tilgjengelig i databasen Eurlex (link til Eurlex er lagt inn i hver sak nedenfor) kan leses på [EU-domstolens nettsider](#) ved å velge ønsket språk oppe til høyre (dog er ikke alle nyere avgjørelser tilgjengelig på alle språk), og skrive inn saksnummeret (for eksempel C-233/09) i feltet midt på siden.

SAKER FRA EU-DOMSTOLEN

AVGJØRELSER

Sag C-234/14, [domstolen dom \(Første Afdeling\) 14. januar 2016, »Ostas celtnieks« SIA mod Talsu novada pašvaldība Iepirkumu uzraudzības birojs](#)

Stikkord: »Præjudiciel forelæggelse – offentlige kontrakter – direktiv 2004/18/EF – finansiel og økonomisk formåen – teknisk og/eller faglig formåen – artikel 47, stk. 2, og artikel 48, stk. 3 – udbudsbetingelser, som indeholder en forpligtelse for tilbudsgiveren til at indgå en samarbejdsaftale med eller til at oprette et interessentskab med de enheder, hvis formåen denne gør gældende«

Slutning:

Artikel 47, stk. 2, og artikel 48, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2004/18/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter skal fortolkes således, at de er til hinder for, at en ordregivende myndighed i udbudsbetingelserne vedrørende en udbudsprocedure med henblik på indgåelse af en offentlig kontrakt pålægger en tilbudsgiver, der gør andre enheders formåen gældende, en forpligtelse til inden tildelingen af den nævnte kontrakt at indgå en samarbejdsaftale med disse enheder, eller til at oprette et interessentskab med dem.

Sag C-388/14, [domstolens dom \(Tredje Afdeling\) 17. december 2015, Timac Agro Deutschland GmbH mod Finanzamt Sankt Augustin](#)

Stikkord: »Præjudiciel forelæggelse – skattelovgivning – selskabsskat – etableringsfrihed – ikke-hjemmehørende fast driftssted – forebyggelse af dobbeltbeskatning ved at fritage det ikke-hjemmehørende faste driftssteds indtægter for skat – hensyntagen til tab fra et sådant fast driftssted – medregning af tab, der tidligere er blevet fradraget, ved afhændelse af et ikke-hjemmehørende driftssted – endelige tab«

Slutning:

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

- 1) Artikel 49 TEUF skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for en medlemsstats skatteordning som den i hovedsagen omhandlede, hvorefter tab, som et hjemmehørende selskab tidligere har fradraget for et fast driftssted, der er beliggende i en anden medlemsstat, i tilfælde, hvor selskabet afhænder det faste driftssted til et ikke-hjemmehørende selskab fra samme koncern som førstnævnte selskab, medregnes på ny i det afhændende selskabs skattepligtige resultat, når den indkomst, der er oppebåret af et sådant fast driftssted, i henhold til en dobbeltbeskatningsoverenskomst er fritaget for beskatning i den medlemsstat, hvor det selskab, som dette driftssted tilhører, har sit hjemsted.
- 2) Artikel 49 TEUF skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for en medlemsstats skatteordning som den i hovedsagen omhandlede, der i tilfælde, hvor et hjemmehørende selskab afhænder et fast driftssted, der er beliggende i en anden medlemsstat, til et ikke-hjemmehørende selskab fra samme koncern som førstnævnte selskab, udelukker det hjemmehørende selskabs mulighed for at tage hensyn til det afhændede driftssteds tab i sit beskatningsgrundlag, når enekompetencen til at beskatte driftsstedets resultater i henhold til en dobbeltbeskatningsoverenskomst tilkommer den medlemsstat, hvori det er beliggende.

Sag C-342/14, [domstolens dom \(Fjerde Afdeling\) 17. december 2015, X-Steuerberatungsgesellschaft mod Finanzamt Hannover-Nord](#)

Stikkord: »Præjudiciel forelæggelse – anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer – direktiv 2005/36/EF – artikel 5 – fri udveksling af tjenesteydelser – direktiv 2006/123/EF – artikel 16 og 17, nr. 6) – artikel 56 TEUF – skatterådgivningsfirma, der er etableret i en medlemsstat og udfører tjenesteydelser i en anden medlemsstat – lovgivning i en medlemsstat, som kræver registrering og godkendelse af skatterådgivningsfirmaer«

Slutning:

Artikel 56 TEUF skal fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for, at en lovgivning i en medlemsstat, som fastsætter betingelserne for adgang til at udøve virksomhed med forretningsmæssig bistand i skattesager, begrænser den frie udveksling af tjenesteydelser for et skatterådgivningsfirma, som er oprettet i overensstemmelse med lovgivningen i en anden medlemsstat, hvori dette selskab er etableret, som i denne sidstnævnte medlemsstat, i hvilken der ikke findes regler om skatterådgivningsvirksomhed, udarbejder en momsangivelse for ydelsesmodtageren i den førstnævnte medlemsstat og fremsender den til skattemyndighederne i denne stat, uden at de kvalifikationer, som det pågældende selskab eller de fysiske personer, som yder den forretningsmæssige bistand i skattesager for dette selskab, har opnået i andre medlemsstater, anerkendes med deres rette værdi og tages behørigt i betragtning.

Sag C-594/14, [domstolens dom \(Sjette Afdeling\) 10. december 2015, Simona Kornhaas mod Thomas Dithmar](#)

Stikkord: »Præjudiciel forelæggelse – område med frihed, sikkerhed og retfærdighed – insolvensbehandling – forordning (EF) nr. 1346/2000 – artikel 4, stk. 1 – fastlæggelse af den lovgivning, der finder anvendelse – en medlemsstats lovgivning, der fastsætter et selskabs direktørs forpligtelse til at betale selskabet godtgørelse for betalinger, der er foretaget, efter at selskabet er blevet insolvent – anvendelse af denne lovgivning på et selskab, der er stiftet i en anden medlemsstat – artikel 49 TEUF og 54 TEUF – restriktion for etableringsfriheden – foreligger ikke«

Slutning:

- 1) Artikel 4 i Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000 af 29. maj 2000 om insolvensbehandling skal fortolkes således, at et sagsanlæg, som på grundlag af GmbHG's § 64, stk. 2, første punktum, er anlagt af kurator for et selskab, der er stiftet efter engelsk eller walisisk ret, og som er taget under insolvensbehandling i Tyskland, mod direktøren for dette selskab med påstand om godtgørelse af betalinger, som denne direktør har foretaget, før insolvensbehandlingen blev indledt, men efter den dato, hvortil indtrædelsen af dette selskabs insolvens blev fastsat, er omfattet af denne bestemmelses anvendelsesområde.
- 2) Artikel 49 TEUF og 54 TEUF er ikke til hinder for anvendelsen af en national bestemmelse som § 64, stk. 2, første punktum, i lov om selskaber med begrænset ansvar over for direktøren for et selskab, der er stiftet efter engelsk eller walisisk ret, og som er taget under insolvensbehandling i Tyskland.

Sag C-312/14, [domstolens dom \(Fjerde Afdeling\) 3. december 2015, Banif Plus Bank Zrt. Mod Márton Lantos, Mártonné Lantos](#)

Stikkord: »Præjudiciel forelæggelse – direktiv 2004/39/EF – artikel 4, stk. 1, og artikel 19, stk. 4, 5 og 9 – markeder for finansielle instrumenter – begrebet »investeringsservice og -aktiviteter« – bestemmelser til sikring af investorbeskyttelse – god forretningskik ved ydelse af investeringsservice til kunder – forpligtelse til at foretage en egnetheds- og hensigtsmæssighedsvurdering – kontraktmæssige konsekvenser af manglende overholdelse af

denne forpligtelse – forbrugerkreditaftale – lån optaget i fremmed valuta – frigørelse og tilbagebetaling af lånet i national valuta – kontraktvilkår vedrørende vekselkursen«

Slutning:

Artikel 4, stk. 1, nr. 2), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/39/EF af 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter, om ændring af Rådets direktiv 85/611/EØF og direktiv 93/6/EØF samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/12/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 93/22/EØF, skal med forbehold for den forelæggende rets efterprøvelse fortolkes således, at visse valutatransaktioner, der gennemføres af et kreditinstitut i henhold til vilkårene i en låneaftale i fremmed valuta såsom den i hovedsagen omhandlede, der består i at fastsætte lånebeløbet på grundlag af købskursen for valutaen, der anvendes i forbindelse med udbetalingen af lånet, og at fastsætte størrelsen på de månedlige ydelser på grundlag af salgskursen for valutaen, der anvendes i forbindelse med beregningen af hver månedlig ydelse, ikke udgør en investeringsservice eller -aktivitet i denne bestemmelses forstand.

Sag C-174/14, [domstolens dom \(Fjerde Afdeling\) 29. oktober 2015, Saudaçor – Sociedade Gestora de Recursos e Equipamentos da Saúde dos Açores SA mod Fazenda Pública](#)

Stikkord: »Præjudiciel forelæggelse – merværdiafgift – direktiv 2006/112/EF – artikel 13, stk. 1 – momsfrigørelse – begrebet »offentligretligt organ« – aktieselskab, som er pålagt at levere tjenesteydelser på området for planlægning og administration af sundhedsordningen i den selvstyrende region Azorerne – fastlæggelsen af fremgangsmåderne for disse tjenester, herunder vederlaget herfor, i programaftaler indgået mellem dette selskab og denne region«

Slutning:

- 1) Artikel 9, stk. 1, i Rådets direktiv 2006/112/EF af 28. november 2006 om det fælles merværdiafgiftssystem skal fortolkes således, at en aktivitet som den i hovedsagen omhandlede, som for et selskab består i til en region at levere tjenesteydelser på området for planlægning og administration af den regionale sundhedsordning inden for rammerne af programaftaler indgået mellem dette selskab og denne region, udgør økonomisk virksomhed i denne bestemmelses forstand.
- 2) Artikel 13, stk. 1, i direktiv 2006/112 skal fortolkes således, at en aktivitet som den i hovedsagen omhandlede, som for et selskab består i til en region at levere tjenesteydelser på området for planlægning og administration af den regionale sundhedsordning inden for rammerne af programaftaler indgået mellem dette selskab og denne region, henhører under reglen om fritagelse for merværdiafgift i denne bestemmelse i tilfælde af, at denne aktivitet udgør økonomisk virksomhed i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i direktivets artikel 9, stk. 1, hvis det kan fastslås – hvilket det tilkommer den forelæggende ret at undersøge – at selskabet skal kvalificeres som et offentligretligt organ, og at det udfører den pågældende virksomhed som offentlig myndighed, for så vidt som den forelæggende ret fastslår, at afgiftsfrigørelsen for denne virksomhed ikke kan medføre konkurrencefordrejning af en vis betydning.

I denne forbindelse skal begrebet »andre offentligretlige organer« i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i direktivets artikel 13, stk. 1, ikke fortolkes som en henvisning til definitionen af begrebet »offentligretligt organ« i artikel 1, stk. 9, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/18/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter.

[Sag C-310/14 Nike European Operations Netherlands BV mot Sportland Oy Domstolens Dom \(Sjette Afdeling\) av 15.oktober 2015](#)

Stikkord: »Præjudiciel forelæggelse – forordning (EF) nr. 1346/2000 – artikel 4 og 13 – insolvensbehandling – skadelige handlinger – handling med henblik på tilbagelevering af betalinger foretaget før datoen for indledningen af insolvensbehandlingen – lovgivningen i den medlemsstat, hvor insolvensbehandlingen er indledt – lovgivningen i en anden medlemsstat, som regulerer den pågældende handling – lovgivningen »åbner i det pågældende tilfælde ikke nogen mulighed for at anfægte denne handling« – bevisbyrde«

Slutning:

Artikel 13 i Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000 af 29. maj 2000 om insolvensbehandling skal fortolkes således, at anvendelse heraf er underlagt en betingelse om, at den pågældende handling ikke kan anfægtes på grundlag af den lovgivning, der finder anvendelse på handlingen (lex causae), henset til alle sagens omstændigheder.

Med henblik på anvendelsen af artikel 13 i forordning nr. 1346/2000 og i tilfælde af, at sagsøgte i et søgsmål om ugyldighed i sig selv, omstødelse eller anfægtelse af en handling påberåber sig en bestemmelse i den lovgivning, der finder anvendelse på handlingen (lex causae), hvorefter denne handling alene kan anfægtes under de omstændigheder, der er fastsat i den pågældende bestemmelse, er det denne sagsøgte, der skal gøre den manglende opfyldelse af disse omstændigheder gældende og føre bevis herfor.

Artikel 13 i forordning nr. 1346/2000 skal fortolkes således, at formuleringen »[der] ikke [er] nogen mulighed for at anfægte denne handling« også – ud over de insolvensretlige bestemmelser i den lovgivning, der finder anvendelse på handlingen (lex causae) – omfatter alle de almindelige retsfor skrifter og principper i denne lovgivning.

Artikel 13 i forordning nr. 1346/2000 skal fortolkes således, at den sagsøgte i et søgsmål om ugyldighed i sig selv, omstødelse eller anfægtelse af en handling skal godtgøre, at den lovgivning, der finder anvendelse på handlingen (lex causae), i sin helhed ikke gør det muligt at anfægte denne handling. Den nationale ret, for hvem et sådant søgsmål er indbragt, kan alene fastslå, at det tilkommer sagsøgeren at føre bevis for, at der findes en bestemmelse eller et princip i denne lovgivning, hvorefter den pågældende handling kan anfægtes, når denne ret finder, at sagsøgte i første omgang i henhold til de bestemmelser, der sædvanligvis finder anvendelse i henhold til national procesret, faktisk har godtgjort, at den pågældende handling ikke kan anfægtes i henhold til samme lovgivning.

Sag C-66/14, domstolens dom (Fjerde Afdeling) 6. oktober 2015, Finanzamt Linz mod Bundesfinanzgericht, Außenstelle Linz

Stikkord: »Præjudiciel forelæggelse – artikel 49 TEUF, 54 TEUF og 107 TEUF samt artikel 108, stk. 3, TEUF – etableringsfrihed – statsstøtte – koncernbeskatning – erhvervelse af en kapitalandel i et datterselskab – afskrivning på goodwill – begrænsning til kapitalandele i hjemmehørende selskaber«

Slutning:

Artikel 49 TEUF er til hinder for en medlemsstats lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, der, som led i koncernbeskatningsreglerne, giver et moderselskab mulighed for, såfremt det erhverver kapitalandele i et hjemmehørende selskab, som bliver medlem af en sådan koncern, at foretage afskrivning på goodwill inden for en grænse på 50% af kapitalandelenes købspris, mens denne lovgivning forbyder dette, såfremt moderselskabet erhverver kapitalandele i et ikke-hjemmehørende selskab.

De forenede sager C-10/14, C-14/14 og C-17/14, domstolens dom (Tredje Afdeling) 17. september 2015, J.B.G.T. Miljoen (sag C-10/14), X (sag C-14/14), Société Générale SA (sag C-17/14) mod Staatssecretaris van Financiën

Stikkord: »Præjudiciel forelæggelse – direkte beskatning – artikel 63 TEUF og 65 TEUF – frie kapitalbevægelser – beskatning af udbytte fra aktieporteføljer – kildeskat – restriktion – endelig skattebyrde – elementer med henblik på sammenligning af hjemmehørende skattepligtiges og ikke-hjemmehørende skattepligtiges skattebyrder – sammenlignelighed – medregning af indkomstskatten eller selskabsskatten – overenskomst til undgåelse af dobbeltbeskatning – neutralisering af en restriktion ved hjælp af en overenskomst«

Slutning:

Artikel 63 TEUF og 65 TEUF skal fortolkes således, at de er til hinder for en medlemsstats lovgivning, hvorefter der indeholdes kildeskat af udbytte, der udbetales af et hjemmehørende selskab såvel til hjemmehørende skattepligtige som til ikke-hjemmehørende skattepligtige, med fastsættelse af en mekanisme for modregning eller tilbagebetaling af denne kildeskat, der alene gælder for hjemmehørende skattepligtige, hvorimod kildeskatten er endelig for fysiske personer og selskaber, der er ikke-hjemmehørende skattepligtige, for så vidt som den endelige skattebyrde på udbytte, der pålægges ikke-hjemmehørende i denne stat, er større end den, der påhviler hjemmehørende, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve i hovedsagerne. Med henblik på at fastslå disse skattebyrder skal den forelæggende ret i sagerne C-10/14 og C-14/14 medregne beskatning af hjemmehørende vedrørende samtlige de andele, der ejes i nederlandske selskaber i løbet af et kalenderår, og det formuebeløb, der er friaget for skat i henhold til den nationale lovgivning, og i sag C-17/14 medregne de omkostninger, der er direkte forbundet med modtagelsen af udbytte.

Såfremt der foreligger en restriktion for de frie kapitalbevægelser, kan denne begrundes med virkningerne af en overenskomst til undgåelse af dobbeltbeskatning, der er indgået mellem den medlemsstat, hvori den fysiske person eller selskabet er hjemmehørende, og den medlemsstat, hvor udbyttet stammer fra, under forudsætning af at den forskellige behandling af skattepligtige, der er hjemmehørende i sidstnævnte stat, og skattepligtige, der er hjemmehørende i andre medlemsstater, med hensyn til udbyttebeskatning forsvinder. Under de i sagerne C-14/14 og C-17/14 omhandlede omstændigheder og med forbehold for den efterprøvelse, som det tilkommer den forelæggende ret at foretage, kan restriktionen for de frie kapitalbevægelser, såfremt det fastslås, at en sådan foreligger, ikke anses for begrundet.

Sag C-589/13, domstolens dom (Femte Afdeling) 17. september 2015, F.E. Familienprivatstiftung Eisenstadt

Stikkord: »Præjudiciel forelæggelse – frie kapitalbevægelser – artikel 56 EF – mellembeskatning af kapitalindkomst og indtægter fra salget af andele oppebåret af en national fond – afslag på adgang til i beskatningsgrundlaget at fratække støttebeløb til ikke-hjemmehørende modtagere, som i henhold til en dobbeltbeskatningsoverenskomst ikke er skattepligtige i den medlemsstat, hvor fonden beskattes«

Slutning:

Artikel 56 EF skal fortolkes således, at den er til hinder for en medlemsstats skattelovgivning som den i hovedsagen omhandlede, hvorefter en hjemmehørende privat fond – inden for rammerne af den mellembeskatning, der pålægges den kapitalindkomst og de indtægter fra salget af andele, som denne sidstnævnte har oppebåret – kun har ret til, i sit

beskatningsgrundlag i et givet regnskabsår, at fratrekke de støttebeløp, der er udbetalt i løbet af samme regnskabsår, og som modtagerne af disse støttebeløp i den medlemsstat, hvor fonden er skattepliktig, beskattes af, hvorimod et sådant fradrag udelukkes af denne nationale skattelovgivning, hvis modtageren er bosiddende i en anden medlemsstat og i den medlemsstat, hvor fonden beskattes, i henhold til en dobbeltbeskatningsoverenskomst er fritaget for den skat, som i princippet opkræves på støttebeløp.

Sag C-386/14, [domstolens dom \(Anden Afdeling\) 2. september 2015 Groupe Steria SCA mod Ministère des Finances et des Comptes publics](#)

Stikkord: »Præjudiciel forelæggelse – skattelovgivning – etableringsfrihed – direktiv 90/435/EØF – artikel 4, stk. 2 – udlodning af udbytte på tværs af grænserne – selskabsskat – koncernbeskatning (fransk »intégration fiscale«) – skattefritagelse for udbytte udloddet af datterselskaber, der tilhører en skattemæssigt integreret koncern – hjemstedskrav – udbytte udloddet af ikke-hjemmehørende datterselskaber – ikke-fradragsberettigede omkostninger og udgifter i forbindelse med kapitalandele«

Slutning:

Artikel 49 TEUF skal fortolkes således, at den er til hinder for en medlemsstats lovgivning om skattemæssig integration, hvorefter et skattemæssigt integreret moderselskab har ret til neutralisering af en medregnet forholdsmæssig andel af omkostninger og udgifter, fastsat til 5% af det samlede nettoudbytte, som dette moderselskab har modtaget fra hjemmehørende selskaber, der deltager i den integrerede koncern, når moderselskabet ifølge denne lovgivning ikke har mulighed for en sådan neutralisering for så vidt angår udbytte, som det modtager fra datterselskaber, der er hjemmehørende i en anden medlemsstat, og som objektivt set efter moderselskabets valg ville kunne være omfattet af denne mulighed, såfremt datterselskaberne havde været hjemmehørende i Frankrig.

SAKER FRA EFTA-DOMSTOLEN

ANMODNING OM RÅDGIVENDE AVGJØRELSE

[Sak E-27/15 A mot Finanzmarktaufsicht \(FMA\)](#), anmodning om rådgivende uttalelse

---

SAKER FRA ESA

[ESA concludes that Iceland's exit taxation rules are in breach of EEA law](#) (11. november 2015)

NYE SELSKAPSRETTSLIGE PUBLIKASJONER

FRA FORSKERGRUPPEN OM SELSKAPER

- Anker-Sørensen, Linn: "EUs konsoliderte regnskapsdirektiv: Forslag til ny regnskapslov i Norge og Fortolkningsdom [C-508/13] Estland vs. EU-parlamentet, EU-rådet og EU-kommisjonen", i *Nytt i Privatretten*, 4/2015
- Ellingsæter, Sjur: "Krisehåndtering av finansinstitusjoner", i *Nytt i Privatretten*, 4/2015

- Sjøfjell, Beate: Prosjektet “Sustainable Market Actors for Responsible Trade” (SMART), i *Nytt i Privatretten*, 1/2016

FRA ANDRE VED DET JURIDISKE FAKULTET I OSLO

- Alvik, Ivar: “[Investor-stat tvisteløsning \(ISDS\) i internasjonale investeringstraktater](#)”, i *Lov og rett* 10/2015, s. 581–601

ET UTVALG ANDRE SELSKAPSRETTSPUBLIKASJONER

BØKER

- Dotevall, Rolf (2015). [Samarbete i bolag: om personbolag \(3. utg.\)](#).
- Engsig Sørensen, Karsten (2015). [Selskabsstrukturer: Joint ventures, koncerner, grænseoverskridende mobilitet og omstruktureringer](#).
- Iversen, Bent og Lars Lindencrone Petersen (2015). [Danish Business Law \(6. utg.\)](#).
- Rosén, Karl (2015). [Verdipapirfondloven med kommentarer](#).

ARTIKLER

- Horn, Henrik: “[Når skal staten straffes?](#)”, i *Jussens venner* 06/2015, s. 346–352
- Nedrelied, Audun, “[Aksjerettslige verdsettelsesprinsipper – en oversikt](#)”, i *Tidsskrift for forretningsjuss*

European Business Law Review, [Volume 26 \(2015\)](#) → [Issue](#)

ISSUE 6

['Single Rulebook for Prudential Regulation of EU Banks: Mission Accomplished?'](#), Valia **Babis**, Issue 6, pp. 779–803

['Main Features of the European Banking Union'](#), Bodil S. **Nielsen**, Issue 6, pp. 805–822

['Corporate Management: Clubs of Old Boys or Something Else?'](#), Aino **Asplund**, Issue 6, pp. 823–902

['The EU's Precautionary Principle in Food Law is an Information Tool!'](#), Kai **Purnhagen**, Issue 6, pp. 903–921

['Index of Articles'](#), Issue 6, pp. 923–926

['Index of Authors'](#), Issue 6, pp. 927–929

European Business Law Review, Volume 27 (2016) → Issue

ISSUE 1

['The Distinction between Public and Private Companies and its Relevance for Company Law: Observations from the United Kingdom and the Netherlands'](#), Bas J. De **Jong**, Issue 1, pp. 1–23

['Lawful Distortion of Consumers' Economic Behaviour – Collateral Damage Under the Unfair Commercial Practices Directive'](#), Jan **Trzaskowski**, Issue 1, pp. 25–49

['Theory of the Firm and Organisational Contracts: The Remedial Aspects of Good Faith'](#), Demetrio **Maltese**, Marco **Farina**, Issue 1, pp. 51–83

['Financial Supervision after the Crisis: The Structures, the Lessons, and the Way Forward'](#), Panagiotis **Staikouras**, Christos **Triantopoulos**, Issue 1, pp. 85–135

['Punitive Damages in Europe and Plea for the Recognition of Legal Pluralism'](#), Erdem **Büyüksagis**, Ina **Ebert**, Duncan **Fairgrieve**, Renée Charlotte **Meurkens**, Francesco **Quarta**, Issue 1, pp. 137–157

['Proposals of the European Commission after the Financial and Debt Crisis'](#), Stanyo **Dinov**, Issue 1, pp. 159–176

['The Consumer Protection Regulations in the UK: The Story So Far'](#), Peter **Shears**, Issue 1, pp. 177–193

European Company Law, Volume 12 (2015) → Issue

ISSUE 6

['Building Social Business in Europe'](#), Florian **Möslein**, Issue 6, pp. 268–269

['The Societas UNIUS Personae: A Welcome European Vehicle'](#), Stephanie ter **Brake**, Tom van **Duuren**, Issue 6, pp. 270–277

['The Role of the EU Directive on Non-financial Disclosure in Human Rights Reporting'](#), Koen H.M. de **Roo**, Issue 6, pp. 278–285

['Who Should Say on Pay and for the Sake of Whom in a Listed Company?'](#), Aino **Asplund**, Issue 6, pp. 286–296

['Article Index'](#), Issue 6, pp. 297–299

European Company Law, Volume 13 (2016) → Issue

ISSUE 1

['Shareholders' Duties in European Company Law'](#), Hanne Søndergaard **Birkmose**, Issue 1, pp. 5–6

['Taxation of Foreign Foundations in Light of EU Law'](#), Erik **Werlauff**, Issue 1, pp. 7–13

['Undertakings for the Collective Investment in Transferable Securities Directive V: Increased Protection for Investors'](#), Mohammed K. **Alshaleel**, Issue 1, pp. 14–22

['The Social Cooperative Enterprise in Greece: A Vehicle for the Social and Solidarity Economy', Angelos Kornilakis, Issue 1, pp. 23–26](#)

['Protecting Crowdfunders: Is a MiFID-Mimicking Approach Appropriate?', Edoardo d'Ippolito, Matteo Musitelli, Antonella Sciarrone Alibrandi, Issue 1, pp. 27–37](#)

['Book Review: European Banking and Financial Law, by Matthias Haentjens and Pierre de Gioia-Carabellese. \(Routledge 2015\)', Bob Wessels, Issue 1, pp. 38–39](#)

European Company and Financial Law Review

Issue 4 (Dec 2015), pp. 489 – 571 Volume 12 (2015)

[A Political Narrative of Nordic Corporate Governance: Shareholders, Stakeholders and Change of Control](#), Ilmonen, Klaus R. , Page 489

[The Reform of Deposit Guarantee Schemes in Europe](#), Payne, Jennifer , Page 489

[The Importance of Profit in Company Law – a Comment from a Swedish Perspective](#), Skog, Rolf, Page 563

SELSKAPSRETTSARRANGEMENTER

FORSKERGRUPPENS ARRANGEMENT

- Vi har [faglunsj](#) de fleste torsdager i semesteret hvor vi ønsker eksterne velkommen! Her serveres kaffe, te og frukt. Faglunsjene vil hovedsakelig bli arrangert i Lødrups kjeller i Domus Media Vest, som ligger i 1. etasje ved kantinen. Sted fremgår av nettsidene og kan av og til endres, så det er lurt å sjekke dette samme dag. Informasjon om faglunsjene sendes ut til [Selskapsrettslisten](#).
- En til enhver tid oppdatert oversikt over våre arrangementer finnes på våre [arrangementssider](#) – all informasjon sendes også ut til [Selskapsrettslisten](#).

Denne gangen vil vi spesielt fremheve:

- [Perception of Corruption and Conflict of Interest \(COI\) amongst Norwegian Public Sector Employees](#). Guest lecture by Dr. Mohamad H. Maarouf, PhD, University of Rome - Tor Vergata. Open for all interested. Tid: 31. mar. 2016, 10:00 - 11:30
- [The Bank Resolution and Recovery Directive - Balancing financial stability and the rights of creditors of financial institutions](#). PhD Candidate Sjur Ellingsæter will present his project. Time and place: 31 Mar 2016, 12:00 noon - 01:00 PM
- [Hvilken betydning har den ulovfestede lojalitetsplikten for styremedlemmer i aksjeselskaper?](#) Vit.ass. Martin Kloster presenterer sitt masteroppgavetema. Tid: 7. apr. 2016, 12:00 - 13:00

- [Beyond SMART: Exploring new avenues for future research collaboration](#). (Begrenset antall plasser; meld din interesse [via nettskjema](#)). Tid og sted: 14. april, 2016 kl. 9 – 16, [Kjerka, Karl Johans gt. 47](#)
- [Sommeravslutning: End of term event for the Research Group Companies, Markets, Society and the Environment](#). We are also this year pleased to invite to an end-of-term outing with our traditional Oslo fiord cruise. We hope to see many of our scholars there, and we also have a limited number of seats reserved for other academics, students and practitioners. First come, first served, so register today! Time and place: Jun 16, 2016 12:00 PM - 02:00 PM, [Rådhusbrygge 2](#)
- [A Sustainable Path for Tax Transparency in Developing Countries](#). The conference will present and discuss some preliminary results from the project Sustainable tax governance in developing countries through global tax transparency – DeSTaT. Time and place: Jun 27, 2016 08:30 AM - 05:30 PM, Gamle festsal. [Register here](#).

NYTT OM VÅRE FORSKNINGSPROSJEKTER

Forskergruppen har en rekke [eksternfinansierte prosjekter](#), og vi omtaler noen av disse her.

SUSTAINABLE MARKET ACTORS FOR RESPONSIBLE TRADE (SMART)

Prosjektet [Sustainable Market Actors for Responsible Trade](#) (SMART) er Det juridiske fakultetets første koordinatorprosjekt under EUs rammeprogramm for forskning: Horisont 2020. SMART-prosjektet startet opp 1. mars 2016 og skal løpe i fire år.

Det er i øyeblikket to ledige stillinger i Oslo i prosjektet (se *Ledige stillinger* nedenfor).

SUSTAINABLE TAX GOVERNANCE IN DEVELOPING COUNTRIES THROUGH GLOBAL TAX TRANSPARENCY

Avslutningskonferansen “A Sustainable Path for Tax Transparency in Developing Countries” avholdes i juni, se *Forskergruppens arrangement* over.

NYTT OM NAVN

Vi ønsker velkommen vår nye administrative koordinator for SMART-prosjektet **Linda Gulli**. Hun begynte i sin stilling som førstekonsulent i februar.

Vi gratulerer **Morten Emil Bergan** som leverte sin masteravhandling «Definisjonen av innsideinformasjon i relasjon til foretaksobligasjoner» i vår. Han har nå stilling som advokatfullmektig i Advokatfirmaet Thommessen.

Vi ønsker **Vegard Gjertsen** velkommen som ny vitenskapelig assistent på Institutt for Privatrett og som medlem av forskergruppen.

LEDIGE STILLINGER

To ledige PhD-stillinger:

Department of Private Law: Doctoral research fellowship in the project Sustainable Market Actors for Responsible Trade (SMART)

A position as doctoral research fellow in the [SMART Project](#) is available at the Faculty of Law, Department of Private Law. The SMART project is interdisciplinary and international. In its overarching research work package, Regulatory Dynamics for Sustainability, a multilevel, polycentric mapping and analysis of the regulatory framework for European market actors will be undertaken, including international, comparative and European business and finance regulation. It is within the field of regulation of business and finance that we envisage the PhD project; for example within one of the following topics (also other topics may be selected):

- A comparative analysis of how different business forms (including corporations, cooperatives, foundations, social entrepreneurs) promote or undermine corporate sustainability.
- An analysis of the barriers and possibilities for long-term sustainable investors in the EU financial market regulation.
- An analysis of the fundamentals of an accounting system for environmentally, socially and financially sustainable business.

Deadline: 28 April 2016. For more information visit [Vacancies, UiO](#).

Department of Informatics: PhD Research Fellowship in Sustainable Technology Design

[The SMART project](#) has one position available for a skilled candidate with a fundamental interest in sustainable information and communication technologies. The focus of the PhD will be the lifecycle of mobile phones in the context of a transition towards a sustainable circular economy. The successful candidate will participate in the work of an interdisciplinary team of researchers that are mapping the social and environmental hotspots in a mobile phone lifecycle and will be analysing these hotspots from a regulatory perspective.

Deadline: 15 April 2016. For more information visit [Vacancies, UiO](#).

FORSKERGRUPPEN SELSKAPER, MARKEDER, SAMFUNN OG MILJØ

Forskergruppen Selskaper, markeder, samfunn og miljø ved Det juridiske fakultet består for tiden av følgende personer:

Professor Beate Sjøfjell (leder)
Professor Mads Andenæs
Professor Giuditta Cordero-Moss
Professor Jukka Mähönen
Professor Alla Pozdnakova
Professor Hans Robert Schwencke (BI)
Professor Emeritus Frederik Zimmer
Førsteamanuensis Margrethe Buskerud Christoffersen

UiO : Institutt for privatrett

Det juridiske fakultet

Førsteamanuensis Hans Morten Haugen (Diakonhjemmet Høgskole)
Førsteamanuensis Maja Van Der Velden
Forskningskoordinator Mark Taylor, FAFO
Høgskolelektor Kari Birkeland (BI)
Høgskolelektor Eivind Furuseth (BI)
Ph.d.-stipendiat Linn Anker-Sørensen
Ph.d.-stipendiat Daniel Arnesson
Ph.d.-stipendiat Guiseppe Bianco
Ph.d.-stipendiat Isabel M. Borges
Ph.d.-stipendiat Yuliya Chernykh
Ph.d.-stipendiat Sjur Swensen Ellingsæter
Ph.d.-stipendiat Jone Eng (BI)
Ph.d.-stipendiat Xiaoqing Huang
Ph.d.-stipendiat Marte Eidsand Kjørven
Ph.d.-stipendiat Blazej Kuzniacki
Ph.d.-stipendiat Anna Maria C. Lundberg
Ph.d.-stipendiat Jørn Andreas Lyngstad
Ph.d.-stipendiat Jon Christian Nordrum
Ph.d.-stipendiat Trude Myklebust
Ph.d.-stipendiat Mats J. Iversen Stenmark
Ph.d.-stipendiat Caroline Bang Stordrange
Ph.d.-stipendiat Basang Wangdui
Vit.ass. Ragnhild Lunner
Vit.ass. Martin Kloster Aasen
Vit.ass Vegard Gjertsen
Seniorkonsulent Mona Østvang Ådum

Mer informasjon om gruppens aktiviteter, prosjekter, publikasjoner, gruppens medlemmer og den enkeltes forskningsområde finnes på forskergruppens nettsider. Se våre norske nettsider her: www.jus.uio.no/forskning/omrader/selskaper/ og engelske sider her: www.jus.uio.no/companies.